

Anders

Ja

D66

**Verkiezingsprogramma D66 Flevoland
voor de Provinciale Staten 2011 - 2015**

Kandidaten

1. Michiel Rijsberman
2. Annemarieke van der Meij
3. Erik Kunst
4. Shasta Rötscheid
5. Tom Stroobach
6. Doetie Lootsma
7. Margriet Papma
8. Eugène Wiebers
9. Jaap Eelman
10. Johanna Holtmaat
11. Peter Oosterhuis
12. Wim Flaas
13. Henk Nijenhuis
14. Jan Lems
15. Karel Matthijs
16. Diane Bergman
17. Kees Kortleve
18. Wim Koster
19. Hans Crebas
20. Jules Gosselink
21. Rinus Krone
22. Marijke van Sprang
23. Gaston Vilé
24. Pieter Cassé
25. Cocky Kuipers
26. Peter Schot
27. Luc van der Wal
28. Johan de Muynck
29. Paul Vermeulen

Anders

Ja

D66

Voorwoord

Alexander Pechtold

Wij zijn blij dat u dit verkiezingsprogramma leest. Dat u de tijd en moeite neemt om u te verdiepen in de ambities, plannen en ideeën van D66. Graag maken wij van deze mogelijkheid gebruik om onze prioriteiten met u te delen. Toe te lichten waar wij onze energie de komende periode op richten.

D66 kiest voor vernieuwing omdat het nodig is. Nederland is een mooi en welvarend land. Maar ook een land dat heeft stilgestaan, terwijl de wereld veranderde. Een land dat belangrijke beslissingen te lang voor zich uitgeschoven heeft. We moeten weer in beweging komen. Met een nieuw perspectief, naar een stip aan de horizon. Niet angstig voor de toekomst, maar vol optimistische daadkracht.

D66 heeft een ambitieuze vernieuwingsagenda om Nederland een baanbreker in de 21e eeuw te maken. Deze agenda is toegespitst op vijf terreinen: wonen, werken, kennis, duurzaam en kwaliteit van de overheid. Met een overheid die alle ruimte en kansen biedt aan zoveel mogelijk mensen. Een overheid die niemand uitsluit. Een overheid die bescheiden, krachtig en slagvaardig is.

Wij maken ons zorgen over een overheid die haar status als betrouwbare partner verloren heeft. Verloren, door stuntenlende, niet afrekenbare bestuurders en door een ondoordringbare bureaucratie. Een bureaucratie, in stand gehouden door teveel bestuurslagen. Bestuurlijk hebben we ons land ongelofelijk ingewikkeld gemaakt.

D66 pleit voor een grondige herziening van de omvang en de taken van de verschillende bestuurslagen. Wat lokaal kan, doen we lokaal. De gemeente als het eerste gezicht van de overheid. Wat nationaal moet, voeren we nationaal uit. Wat in Europa kan, doen we Europees.

Wij voelen ons allemaal Flevolander, Fries, Limburger, Zeeuw of Hollander. Maar dat voelen we ons ook zonder provinciehuis, bestuurstaken en ambtelijke overleggen in Lelystad, Assen of Leeuwarden. Wij willen werken aan een Nederland met minder bestuurslagen. Dat kan niet in een keer, maar we willen nu wel beginnen.

Provincies moeten zich nog meer concentreren op een beperkt aantal taken. De nadruk komt te liggen op de verdeling van de ruimte, de verbetering van de regionale infrastructuur, het versterken van de natuur en de leefbaarheid en het scheppen van voorwaarden voor duurzame economische ontwikkeling. In alle provincies moeten op deze thema's de komende jaren knopen worden doorgehakt, terwijl de provincie zich terugtrekt van andere terreinen. Hoe D66 deze agenda in uw provincie vorm geeft, leest u in dit programma. Ook in uw provincie staan enthousiaste en deskundige D66-kandidaten klaar om de verandering te realiseren.

De verkiezingen voor de Provinciale Staten hebben ook grote nationale gevolgen. Indirect bepalen zij de samenstelling van de Eerste Kamer en daarmee de mogelijkheid van het nieuwe kabinet om haar beleid uit te voeren. Uw stem is dus dubbel zo veel waard.

Ik vraag u: stem 2 maart op D66.

Alexander Pechtold

Anders

Ja

D66

Inhoudsopgave

Voorwoord Alexander Pechtold - 1

Inleiding door de lijsttrekker - 5

1. Durf te kiezen: minder taken beter uitvoeren - 7

2. Ruimtelijke ordening, water, verkeer en vervoer - 8

2.1 Individualiteit en eigen ontwikkeling - 8

2.2 Betere ontsluiting, minder files - 10

2.3 Een veilig en schoon leefmilieu - 11

3. Economie en werkgelegenheid: samen stimuleren - 14

4. Onderwijs: samen met de arbeidsmarkt - 17

5. Jeugdzorg: beter organiseren, kind centraal - 19

6. Archeologie en cultuur: beschermen en benutten - 21

7. Financieel kader: gepaste soberheid - 23

Inleiding door de lijsttrekker

Provincie Flevoland is nog jong: in 2011 vieren we het 25 jarig bestaan. En Flevoland is nog lang niet uitontwikkeld. De bevolking van Flevoland groeit hard en blijft dat doen, vooral in het zuiden. Werkgelegenheid, voorzieningen en infrastructuur blijven echter achter bij de bevolkingsgroei. D66 wil daar wat aan doen. Wij willen meer banen, een groter onderwijsaanbod, minder files en robuuste natuur. Dit vergt investeringen, zowel in de infrastructuur en de regionale economie, als in relaties. Relaties binnen de provincie, binnen Nederland, maar vooral ook binnen Europa. Bedrijven vestigen zich niet vanzelf in Flevoland. De praktijk laat zien dat er voor Flevoland (en de Flevolandse bedrijven) veel te halen is in Europa. Ook de weg naar Brussel is gebaat bij provinciale betrokkenheid.

Juist omdat nu zoveel wordt gerealiseerd, is aandacht voor duurzame ontwikkeling belangrijk. De ontwikkeling van de provincie geeft ons de kans om het goed te doen. D66 heeft daarom ogen en oren open voor nieuwe, innovatieve ideeën, zonder de beproefde oplossingen uit te sluiten. Bijvoorbeeld voor combinaties van woningbouw en waterberging. Of van landbouw en recreatie, met oog voor natuurontwikkeling en dierenwelzijn. Wij staan voor een balans tussen ontwikkeling en duurzaamheid.

De komende periode gaan wij kritisch de discussie aan over waar de provincie zich op moet richten. D66 vindt dat de provincie zich moet beperken in de taken die ze uitvoert.

Natuurlijk kan de provincie niet zomaar alle bovenwettelijke taken laten vallen, maar een heroverweging is op zijn plaats. Liever minder dingen goed doen, dan beknibbelen op de wettelijke taken. D66 stelt het voortbestaan van het huidige provinciaal bestuur in Nederland ter discussie. Maar totdat de provincies opgaan in landsdelen willen we onze stem, uw stem, laten horen in de provinciale staten van Flevoland.

D66 wil de inwoners van Flevoland beter betrekken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het provinciaal beleid. De provincie staat nog te vaak op afstand van haar inwoners. Besluitvorming moet transparanter. En daar waar het hen aangaat, moeten inwoners invloed kunnen uitoefenen. Wij accepteren geen inspraak voor de vorm, over voldongen feiten. Wij zien geen reden inspraakprocedures bij voorbaat dicht te timmeren: als je participatie en inspraak serieus neemt, levert het betere besluiten op. Bij het betrekken van de inwoners willen we meer samenwerken met de gemeenten en schuwen we experimentele en innovatieve ideeën niet. We accepteren dat de uitkomst wel eens anders is dan verwacht: we vertrouwen op de eigen kracht van mensen.

Mogelijk mist u in ons programma standpunten die voor u belangrijk zijn. Ik nodig u van harte uit contact met ons op te nemen. U kunt op de hoogte blijven via Twitter: @D66Flevoland. We horen graag van u!

Michiel Rijsberman,
Lijsttrekker D66 Flevoland
m.rijsberman@d66flevoland.nl

1 Durf te kiezen: minder taken beter uitvoeren

De provincie moet de gemeenten in staat stellen hun werk goed te doen en streven naar het delegeren van uitvoerende taken naar gemeenten. Ons uitgangspunt: de provincie stelt strategische kaders vast, gemeenten werken uit en voeren uit. De provincie ziet daarop toe. D66 staat voor participatie en is voor een brede discussie met de inwoners en voor een raadgevend referendum over de keuzes voor de landsdelen.

Ons land kent een grote bestuurlijke drukte. De provincie voegt te vaak complexiteit toe. D66 wil een provincie die zich concentreert op die thema's waar zij waarde toevoegt en resultaten tot stand kan brengen. Een provincie die zich concentreert op haar kerntaken. Wanneer twee andere bestuurslagen betrokken zijn of wanneer de provincie slechts aanschuift als subsidieloket of co-financier, dan is de provincie vaak niet nodig. De provincie kan zich de komende tijd richten op taken rond ruimte, infrastructuur, milieu en duurzaamheid. Op deze taken willen wij beter presteren en meer resultaten boeken. D66 vindt dat de provincie terughoudend moet zijn in taken die verder gaan dan haar wettelijke taken.

Wij zien in de toekomst een provincie die zich minder met (operationeel) uitvoerende taken bezig houdt. D66 wil landsdelen in plaats van de huidige provincies. De historische provinciegrenzen passen niet bij de vraagstukken van de moderne maatschappij. De oude grenzen wringen het meest in de randstad. Wij vinden het belangrijk een onderscheid te maken tussen de provincie als geografische of culturele eenheid en de provincie als bestuurlijke organisatie. Het provinciaal bestuur moet anders.

2 Ruimtelijke ordening, water, verkeer en vervoer

We willen naar een ander sturingsmodel voor de ruimte. Niet de ruimtelijke ordening voorschrijven en plannen van derden daar aan toetsen als ze klaar zijn (directief/reactief), maar vanuit een visie samenwerken in de ontwikkeling ervan (coproductief). Uit de ivoren toren en met de voeten in de klei. Dit past binnen de D66 richtingwijzers: vertrouw op de eigen kracht van mensen en streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving.

Volgens D66 kan de provincie haar regierol in ruimte en water beter invullen. Gemeente en waterschap handelen vanuit hun eigen belang bij het uitwerken van ontwikkelingen. Dit werkt te vaak kostenverhogend. In de samenwerking kan veel gewonnen worden.

2.1 Ruimtelijke Ordening en water: individualiteit en eigen ontwikkeling

1. D66 ziet de kansen voor nieuwe ontwikkelingen in Flevoland vooral in de ruimte tussen de steden. Wij willen verspreide bebouwing faciliteren, in het bijzonder in de oostrand van Zeewolde, Dronten en Noordoostpolder. We geven hierbij veel ruimte aan particulier initiatief. Veel ruimte voor duurzaam bouwen. Veel ruimte voor wonen en werken aan huis. Creativiteit willen we belonen. Die ruimte maakt ook de ontwikkeling van (kleinschalige) recreatie en toerisme mogelijk. Met de ontwikkeling van recreatie en toerisme wordt bijgedragen aan de regionale economische ontwikkeling. We streven via het omgevingsplan naar uitwerking samen met de gemeenten.
2. Het landschap in Flevoland moet diverser worden ingevuld, waarbij ook robuustheid en duurzaamheid een rol moet spelen. Meer ongeplande, gegroeide variatie vergroot de eigen identiteit, herkenbaarheid en betere benutting voor recreatie en toerisme. De landbouw komt daarbij niet vanzelfsprekend op de eerste plaats.

Anders

Ja

D66

3. D66 is voorstander van doorgaan met de aanleg van het OostervaardersWold. Hierdoor kunnen de unieke wetlands aan de westkant van Flevoland aansluiten op een groter, Europees beschermd natuurgebied. Dit is waardevol voor zowel de ecologische diversiteit, als het toerisme. Voorwaarde is een voldoende ontsluiting en toegankelijkheid voor diverse vormen van toerisme en recreatie.
4. We geven ruimte aan innovatie en stimuleren experimenten. Flevoland is een van de weinige plekken in Nederland waar dat kan. Bijvoorbeeld daar waar in laaggelegen gebieden bouwen en waterberging op innovatieve wijze worden gecombineerd.
5. De open ruimte in het middengebied van Flevoland is waardevol. Die moet daarom gespaard blijven. We streven naar een balans tussen de aanleg van bos en het behoud van het grootschalige landschap.
6. Daar waar mensen wonen, moeten de voorzieningen op peil zijn. Groenvoorzieningen en recreatievoorzieningen maken hier ook deel van uit. Er moet voldoende toegankelijke natuur komen. Dicht bij huis recreëren spaart het milieu.
7. Nieuwe ontwikkelingen plannen we daar waar omstandigheden gunstig zijn. De infrastructuur, de waterhuishouding en de bodem spelen hierbij een belangrijke rol.
8. Wij kijken kritisch naar buitendijks bouwen in het Markermeer bij Almere, bij Lelystad en in de randmeren bij Zeewolde en Dronten. Het realiseren van een hoogwaardige leefomgeving en compenserende natuurontwikkeling is essentieel. Buitendijks bouwen moet ook

een kans zijn voor de natuur en de waterrecreatie, geen bedreiging.

2.2 Verkeer en vervoer: betere ontsluiting, minder files

1. Flevoland ligt midden in Nederland. Daarom moeten de verbindingen naar alle kanten goed zijn, zowel voor het spoor als voor weggebruikers. D66 wil een A6-A9 verbinding, en een tweede oeververbinding met de Amsterdamse stadsregio. Er moet een autoverbinding met 2 x 2 rijstroken langs de hele oostrand lopen, van Almere tot Dronten, net als van Emmeloord naar Kampen (N50/A50). Niet alleen ter ontsluiting van de steeds belangrijker wordende recreatiegebieden, maar ook als vervanging van de A6 bij calamiteiten. De kustzone in oostelijk Flevoland moet beter worden ontsloten, onder meer voor de recreatie en aansluiting op de N23.
2. We stellen vast dat Flevoland voor de ontsluiting voornamelijk is aangewezen op de auto. In het openbaar vervoer buiten de steden willen we overdag minimaal een uursdienst handhaven. De ontsluiting van Zeewolde met de bus moet beter.

Anders

Ja

D66

3. D66 is voorstander van verdere uitbreiding van het spoorwegennet van Almere naar het Gooi en Amersfoort en naar Brabant, de AUB-lijn (Almere-Utrecht-Breda).
4. D66 is voorstander van de verdubbeling van het spoor tussen Almere en Amsterdam. Wij zien een grote behoefte aan een nachttrein op het OV-traject Schiphol – Amsterdam – Almere – Lelystad (dit traject wordt ook aangepakt binnen het project OV SAAL).
5. Voor D66 heeft een goede aansluiting van trein, metro, tram, bus en fiets prioriteit. In de dienstregeling maar ook op terreinen als betaling, tarieven en marketing. De tarieven van het openbaar vervoer moeten niet uit de pas lopen met autokosten.
6. In de oostrand moeten doorlopende men- en ruiterroutes en wandelroutes komen. Daar waar de fietser de weg deelt met andere weggebruikers, zoals op landbouwwegen in de Noordoostpolder, moeten comfortabeler fietsroutes worden aangelegd. Er moeten meer fietspaden los van de gewone wegen komen, als recreatieve/ utilitaire routes. Vooral voor gewone fietsers, maar ook voor mountain bikers (onverharde 'single tracks').
7. Bij het wegbeheer wil D66 verstoring van flora en fauna tot een minimum beperken. Lichtvervuiling en mogelijkheden voor faunapassage zijn daarbij aandachtspunten.

2.3 Een veilig en schoon leefmilieu

Een goed veiligheidsbeleid - om gevaar of dreiging te voorkomen of te beëindigen - is volgens D66 een voorwaarde voor het realiseren van een duurzame en harmonieuze samenleving.

D66 staat voor het voorkomen, reduceren en beheersen van fysieke veiligheidsrisico's. De provincie heeft de voortrekkersrol om samen met de gemeenten en het waterschap zorg te dragen voor de fysieke veiligheid. Het gaat bij fysieke veiligheid om risico's die samenhangen met de ontwikkeling, de staat en het gebruik van grond/water/lucht, gebouwen, transportwegen (weg, rail, water, lucht en buisleiding), vervoermiddelen, technische hulpmiddelen, energiebronnen en chemische stoffen. Dat is vaak wat we bedoelen als we het over 'het milieu' hebben.

Ook overstromingsrisico's vallen onder de fysieke veiligheid. De veiligheid van de dijken is vanzelfsprekend van groot belang voor Flevoland. De provincie houdt toezicht op het waterschap, dat hier een uitvoerende taak heeft.

Anders

Ja

D66

1. We willen dat wordt gestopt met het uitputten en vervuilen van onze leefomgeving. D66 wil dat in de discussie

over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur en milieu beargumenteerd wordt.

2. Flevoland heeft binnen Nederland een bijzondere positie, doordat de bodem weinig historische verontreiniging kent. Deze kwaliteit is het beschermen waard. Voorkomen moet worden dat de kwaliteit wordt aangetast door zogenoemde normopvulling, waarbij nieuwe vervuiling wordt geaccepteerd omdat het binnen de wettelijke normen blijft.
3. Met het Markermeergebied heeft Flevoland het grootste zoetwaterbekken van ons land binnen haar grenzen, dat een belangrijke rol speelt in de nationale waterhuishouding. De kwaliteit van het IJmeer en Markermeer verdient bijzondere bescherming en verdere ontwikkeling, zowel chemisch als ecologisch. D66 wil dat de provincie hier rekening mee houdt bij de beoordeling van buitendijkse bouwactiviteiten.
4. D66 wil de Nederlandse waterhuishouding voortvarend op een duurzame wijze inrichten. Wij willen ons concentreren op het goed uitvoeren van bestaande plannen. We gaan in Flevoland verstandig om met water en het is van groot belang dat te blijven doen. Bescherming van Flevoland tegen de gevolgen van klimaatverandering is en blijft belangrijk.
5. D66 heeft op voorhand bezwaren tegen een verhoging van het IJsselmeerpeil met maximaal 1,5 m zoals voorgesteld door de Deltacommissie. Dit zou de (historische) steden, dorpen en landschappen langs de voormalige Zuiderzeekust aantasten, zoals de haven van Urk en de buitendijkse bebouwing bij Lelystad.

3 Economie en werkgelegenheid: samen stimuleren

Ook in Flevoland worden de effecten van de wereldwijde economische crisis gevoeld. De provincie heeft coördinerende, toetsende en stimulerende taken voor de ontwikkeling van de regionale economie en werkgelegenheid. De provincie heeft vooral indirecte invloed. Bijvoorbeeld via het omgevingsplan worden verkeersinfrastructuur, bouwlocaties en de ligging en omvang van de (grotere) bedrijventerreinen bepaald. De provincies hebben van het Rijk de opdracht gekregen om bestaande bedrijventerreinen te revitaliseren en om te voorkomen dat revitalisatie nodig wordt. Een overschot aan bedrijventerreinen moet door een goede planning worden voorkomen.

Maar we liggen nog ver achter op andere provincies. Om een gelijke uitgangspositie te krijgen, heeft Flevoland nog heel wat extra investeringen nodig. Dit komt bovenop de investeringen in de economie en de infrastructuur die nodig zijn om de geplande bevolkingsgroei bij te kunnen houden.

D66 realiseert zich dat de kracht van de provincie om invloed te hebben op de economische ontwikkeling beperkt is. Juist daarom is het van essentieel belang dat de provincie zoekt naar partners en aanhaakt bij initiatieven van anderen (een 'multiplier effect').

1. Bij bevolkingsgroei hoort werkgelegenheid in de woonomgeving. De komende decennia ligt het zwaartepunt van de bevolkingsgroei in Almere. Dit vereist een gewel-

Anders

Ja

D66

dige economische impuls en vraagt om de vestiging van bedrijven uit binnen- en buitenland. D66 vindt dat de provincie een ambassadeursfunctie heeft om bedrijven te interesseren om zich in Flevoland te vestigen.

2. Flevoland kent een groot aantal (kleine) zelfstandigen, met en zonder personeel en D66 ziet een toenemend belang van deze categorie in de werkgelegenheid. D66 ondersteunt initiatieven als het Ondernemerspunt Flevoland, dat een gezamenlijk initiatief is van de provincie Flevoland, het Zelfstandigenloket Flevoland en de Kamer van Koophandel. Elke ondernemer woonachtig of gevestigd in Flevoland kan met een ondernemersvraag terecht bij het Ondernemerspunt Flevoland.
3. In de Noordoostpolder is sprake van een nagenoeg gelijkblijvend bevolkingsaantal en bestaat het risico van krimp. D66 vindt dat de provincie samen met de gemeente beleid moet ontwikkelen om de gevolgen van mogelijke krimp op te vangen.
4. D66 wil aansluiten bij clusters zoals Geomaticapark Kraggenburg en de veterinaire en agrarische kennisinstututen bij Lelystad, onder meer van Wageningen University Research (WUR), zoals het landelijk praktijkcentrum voor duurzame energie en groene grondstoffen ACRRES (Application Centre for Renewable RESources). En waar de andere biotechnologiecentra zich richten op de mens, is de Lelystadse cluster uniek omdat zij zich richt op toepassingen voor plant, dier en mens.
5. Binnen Flevoland is het wenselijk om nieuwe clusters te ontwikkelen. Zoals OMALA, het bedrijventerrein bij luchthaven Lelystad dat een samenwerkingsverband is tussen Lelystad, Almere en de provincie. Of zoals

een overslaghaven bij Lelystad en bij de Stichtse brug. Concurrentie tussen gemeenten binnen de provincie moet worden voorkomen. Gezamenlijk concurreren we met andere regio's.

6. De ontwikkeling van Lelystad Airport is op termijn een impuls voor de werkgelegenheid. D66 wil dat de ontwikkeling van het vliegveld plaatsvindt binnen de huidige afgesproken grenzen. Deze grenzen moeten niet worden opgerekt.
7. D66 is voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme, zowel groot- als kleinschalig. Dit versterkt de economie en de werkgelegenheid.
8. D66 is in principe tegenstander van het ontwikkelen van een grootschalig durfsportcentrum in de Noordoostpolder en wil daar alleen aan meewerken als aan de randvoorwaarden van duurzaamheid wordt voldaan.
9. D66 staat kritisch tegenover de intensieve veehouderij. Bij de vergunningverlening aan grote bedrijven speelt voor ons dierenwelzijn een belangrijke rol.
10. De teruglopende werkgelegenheid in de landbouw en visserij vraagt om extra aandacht voor de gemeenten Noordoostpolder en Urk. De ontwikkeling van recreatie biedt kansen, onder andere door de aanleg van een randmeer/vaarwegverbinding Blokzijl-Lemmer. In Dron-ten verwachten we een impuls door de realisatie van de Hanzelijn.
11. Wij zijn voor de ontwikkeling van ICT-stations/hotels, waar bedrijven of individuen (tijdelijke) telewerkplekken kunnen huren, zodat reizen naar moeilijk bereikbare plaatsen minder vaak nodig is.

Anders

Ja

D66

4 Onderwijs: samen met de arbeidsmarkt

Bij een toekomstgerichte provincie horen goede en vernieuwende onderwijsvoorzieningen van hoogwaardige kwaliteit. Innoverende onderwijsvoorzieningen zijn voor Nederland van zeer groot belang om een mondiale rol te kunnen blijven spelen als kenniseconomie. Flevoland is daarvoor een uniek vestigingsgebied.

De beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel is een belangrijke reden voor bedrijven om zich op een bepaalde plek te vestigen. Het bedrijfsleven drijft op het 'human capital', zeker het Flevolandse. Aantrekkelijke werkgevers zorgen ervoor dat goed opgeleid personeel, ervaren of starter op de arbeidsmarkt, niet wegtrekt uit Flevoland. Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven moet verder worden gestimuleerd, zodat onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar zijn afgestemd en veel beter op elkaar in kunnen spelen.

1. D66 vindt dat de provincie zich ervoor moet inspannen dat scholieren, studenten en werkgevers elkaar goed kunnen vinden.
2. Flevoland moet over voldoende stageplaatsen beschikken voor alle scholieren en studenten van de beroepsopleidingen.
3. D66 vindt dat een provincie als Flevoland zijn unieke kwaliteiten moet inzetten om een aantrekkelijke vestigingsplaats te zijn voor hoogwaardige Nederlandse én buitenlandse onderwijsinstellingen.
4. D66 vindt dat het provinciebestuur zich moet inspannen om in ieder geval meer HBO-opleidingen naar Flevoland te halen.
5. Op termijn zien wij ruimte voor een universiteit. Dit past bij de grootte van Almere, met uiteindelijk meer dan 400.000 inwoners

Anders

Ja

D66

5 Jeugdzorg: beter organiseren, kind centraal

Wij willen meer aandacht voor preventie en de eigen kracht van mensen. Voorkomen is beter dan genezen. We willen samen met de gemeenten kinderen eerder hulp bieden zodat ze niet in de jeugdzorg terecht komen. Door de gemeentelijke taken op gebied van preventie, onderwijs en centra voor jeugd en gezin (Oké punten) zijn gemeenten beter in staat de zorg laagdrempelig te organiseren.

Evenals andere provincies investeert Flevoland jaarlijks een substantieel bedrag aan eigen middelen in jeugdzorg. De geboekte resultaten zijn in vergelijking met andere provincies goed, maar voor D66 nog onvoldoende. Toegankelijkheid, imago en efficiënte uitvoering kunnen nog sterk worden verbeterd. D66 vindt dat voldoende jeugdzorgcapaciteit in alle delen van de provincie aanwezig moet zijn en dat wachttijden voor geïndiceerde zorg onacceptabel zijn. D66 is zich er van bewust dat er de komende jaren sterke veranderingen binnen de provinciale jeugdzorg zullen gaan plaatsvinden.

1. D66 ziet de weg naar verbetering vooral in een andere organisatie, waarbij de uitvoerende taken bij de gemeente worden ondergebracht. De provincie zien wij hierbij in een toezichthoudende rol, zoals de provincie toeziet op meer beleidsterreinen.
2. D66 vindt dat de doelstelling moet zijn om - als dat nodig is – kinderen en jongeren te begeleiden bij het opgroeien tot volwassenen, die zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving.
3. Uitgangspunt is vertrouwen op de eigen kracht van kind en ouder(s). Belangrijk is welke bijdrage zij zelf kunnen leveren aan de oplossing van de problemen.

4. Er moet veel meer aandacht komen voor preventie en vroegsignalering. Zet in op de aanpak van lichte problemen. Als zwaardere zorg nodig is, dan moet deze passend zijn, met oog voor nazorg om een draaideureffect te voorkomen.
5. Het is wenselijk om tot één financieel kader te komen voor zowel de preventieve als geïndiceerde jeugdzorg. De financiering moet gericht zijn op samenwerking tussen alle bij de zorg betrokken instanties en op resultaat. Bureaucratie moet worden vermeden.
6. D66 is voorstander van decentralisatie van de provinciale jeugdzorgtaken. De rol van de provincie zal hiermee de komende jaren sterk veranderen. Volgens D66 dient de komende jaren het accent te worden gelegd op een verantwoorde overdracht aan de gemeente. Hierbij dient bijzondere aandacht te zijn voor de verschillen in schaal van de gemeenten in Flevoland. Almere is volgens D66 de enige gemeente die door haar grootte in staat is zelfstandig de jeugdzorg te gaan organiseren.

Anders

Ja

D66

6 Archeologie en cultuur: beschermen en benutten

Archeologie is een tot de verbeelding sprekende taak van de provincie. Wij denken bijvoorbeeld aan de resten van prehistorische bewoning, zoals het recent gevonden 9.000 jaar oude graf. En aan de honderden scheepswraken en het bijzondere culturele erfgoed zoals op Schokland en Urk. Ook cultureel is Flevoland een unieke mix van oud en nieuw, met mensen uit allerlei gebieden binnen en buiten Nederland. Cultuur bindt mensen, aan elkaar en aan hun leefomgeving. Daar ziet D66 ook een rol weggelegd voor de provincie.

1. De grote archeologische waarden in de betrekkelijk ongegrepte bodem van Flevoland moeten meer belangstelling krijgen, zowel nationaal als internationaal. De mogelijkheden voor het versterken van toerisme en recreatie zijn het onderzoeken waard.
2. Archeologische waarden verdienen een betere bescherming dan nu. Wat verloren gaat in ons Flevolands bodemarchief komt nooit meer terug.
3. Ook aan moderne culturele verworvenheden heeft Flevoland veel te bieden, zoals landschapskunst, beeldende kunst en onze unieke ruimtelijke ordening als grootste polder van de wereld. D66 vindt dat het toeristische imago van Flevoland verder versterkt en uitgebouwd moet worden, waarbij ons bestaande bijzondere culturele erfgoed meer nadrukkelijk ingezet kan worden.
4. Het bevorderen van cultuur is geen kerntaak van de provincie. Bij het doen van uitgaven aan cultuur moet daarom steeds worden meegewogen in hoeverre die besteding bijdraagt aan andere taken en doelen van de provincie, zoals de ontwikkeling van de regionale economie, verbetering van de sociale samenhang en het aantrekkelijk maken van Flevoland als vestigingsplaats om te wonen en te werken.

5. Wij kiezen daarom voor culturele projecten met minimaal een landelijke, maar liever nog een internationale uitstraling.
6. Het huidige Cultuurconvenant Midden Nederland loopt in 2012 af. Als het Rijk een nieuw convenant wil afsluiten, moet de provincie zich inzetten voor het behoud van onze bestaande culturele infrastructuur, ondanks bezuinigingen. Voor het Convenant vraagt het Rijk ook een bijdrage van de regio of gemeente. Bij groei van de bevolking wordt de culturele infrastructuur verder opgebouwd, zoals voor de schaa sprong van Almere. De provincie moet voorkomen dat wordt afgebroken wat we al hebben gerealiseerd.
7. Het basis- en voortgezet onderwijs moet meer worden betrokken bij het bewust maken van de culturele waarde van de provincie.
8. D66 wil dat de provincie investeringen in de kunst door particulieren en het bedrijfsleven aanmoedigt.

Anders

Ja

D66

7 Financieel kader: gepaste soberheid

D66 vindt dat het eerst moet worden bezuinigd op bovenwettelijke taken. Deze taken willen we heroverwegen: we vragen ons niet alleen af of het met minder kan, maar ook of het helemaal zonder kan. De wettelijke taken willen we efficiënter uitvoeren. D66 kiest voor een solide financieel beleid, waarin tekorten niet worden afgewenteld op de inwoners.

De financiële vooruitzichten van de provincies zijn niet rooskleurig, al lijkt de provinciale begroting van Flevoland minder hard getroffen te worden door de bezuinigingen dan die van de meeste andere provincies. De provincie zal de komende periode de gevolgen gaan merken van de economische crisis, waardoor haar financiële ruimte verder wordt beperkt. Naar verwachting zullen de jaarlijkse Rijksbijdrage via het Provinciefonds en de brede doeluitkeringen als gevolg van landelijke bezuinigingsoperaties ook onder druk komen te staan.

Wij moeten ons voorbereiden op jaren waarin bezuinigd moet worden en er weinig ruimte is voor extra's. Maar het huishoudboekje moet kloppen, ook als het economisch slechter gaat. D66 ziet de toekomst echter positief in. Juist de noodzaak om te bezuinigen kan ons steunen bij het doorvoeren van de gewenste hervormingen van de provincie. Met minder beter.

1. Lastenverzwaringen zijn niet de oplossing voor een begrotingstekort. Een verhoging van de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting is voor D66 dan ook niet aan de orde. Financiële ruimte moet binnen de provinciale begroting te worden gevonden en niet te worden afgewenteld op de burger.
2. De financiën van de verschillende provincies zijn onderling moeilijk vergelijkbaar. Dit is jammer, omdat een

vergelijking kan helpen bij het vinden van posten waar geld niet doelmatig wordt besteed. D66 vindt dat het provinciebestuur zich actief moet inzetten voor het maken van een goede vergelijking tussen provincies en een analyse van de verschillen, die helpt om de provinciale middelen zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten.

Anders

Ja

D66

3. D66 vindt dat het provinciebestuur terughoudend moet zijn bij het inhuren van externe bureaus of extern personeel. Inhuur kan alleen als daar goede redenen voor zijn. Bij twijfel niet inhuren.
4. D66 investeert liever in ontwikkeling van het eigen personeel dan geld uit te geven aan inhuur. D66 wil beter gebruik maken van het potentieel in de eigen organisatie van de provincie. Daarvoor is het nodig dat de provincie blijft investeren in (het inzichtelijk maken van) de talenten en kwaliteiten van het eigen personeel.
5. In tijden van bezuinigingen is soberheid vereist. Het bestuur van de provincie dient zelf het goede voorbeeld te geven. D66 vindt dat van de Commissaris van Koningin en van de gedeputeerden mag worden verwacht dat zij zich vestigen in Flevoland. Als zij er voor kiezen dit niet te doen, vinden wij dat de provincie niet moet opdraaien voor de financiële gevolgen van die persoonlijke afweziging.
6. We zijn kritisch op de begroting van het waterschap, dat één van de duurste is van Nederland. D66 vindt dat ook het waterschap zich sober en doelmatig moet op stellen en ziet graag dat het waterschap zijn taak innovatief invult om besparingen te bereiken.
7. De regioband met Dmitrov is kort na de val van de Muur aangegaan. De wereld ziet er tegenwoordig heel anders uit, zeker in voormalige Oostblok landen. D66 vindt dat de regioband moet worden heroverwogen.